

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 23 grudnia 2014 roku

ZSS.422.3.2014.EK

Pan
Bartosz Arłukowicz
Minister Zdrowia

Szanowny Panie Ministrze,

wyrażając wdzięczność za przekazanie informacji dotyczącej opieki psychiatrycznej nad dziećmi i młodzieżą, w tym zasad sprawowania nadzoru nad jakością i bezpieczeństwem małoletnich pacjentów, wymagających świadczeń zdrowotnych z zakresu psychiatrii, pragnę przypomnieć, że powyższe zagadnienie jest przedmiotem mojego zainteresowania od początku sprawowania funkcji Rzecznika.

Odbyłem szereg spotkań z konsultantem krajowymi i wojewódzkimi w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, spotykałem się z lekarzami pracującymi w szpitalach psychiatrycznych dla dzieci i młodzieży, kierowałem do Ministra Zdrowia liczne wystąpienia poświęcone ww. tematyce. W wystąpieniach tych podnosiłem różne aspekty związane z poziomem jakości opieki psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży, m.in. niedostatecznej liczby specjalistów z dziedziny psychiatrii dzieci i młodzieży, nierównomiernej sieci oddziałów psychiatrycznych dla dzieci, zbyt niskiej wyceny świadczeń, braku placówek psychiatrii środowiskowej i placówek leczenia zaburzeń odżywiania, zaburzeń seksualnych, potrzeby analizy zagadnienia prób samobójczych i samookaleczeń wśród młodzieży. Podczas badania spraw na miejscu (podejmowanych na podstawie zgłoszeń do mojego Biura) miałem możliwość zapoznania się z warunkami socjalnymi pobytu dzieci i młodzieży przebywających na oddziałach psychiatrycznych, rodzajem proponowanej terapii oraz zajęć edukacyjnych i wychowawczych, w tym postrzegania przez pacjentów przestrzegania ich praw.

Jako wysoce niepokojące oceniam, że w oddziałach psychiatrii dzieci i młodzieży przebywają pacjenci z zaburzeniami zachowania, w związku z czym personel medyczny tych

25 lat Konwencji
o Prawach Dziecka

oddziałów często stosuje w pracy z pacjentami metody zmierzające jedynie do uzyskania ich posłuszeństwa. W opinii specjalistów powinni oni przebywać w placówkach dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami zachowania i emocji.

W corocznych uwagach o stanie przestrzegania praw dziecka, zawartych w Informacji o działalności Rzecznika Praw Dziecka, systematycznie wskazuję na zagadnienia związane z poziomem opieki psychiatrycznej nad dziećmi i młodzieżą, oceniając ją jako niewystarczającą.

Mam świadomość, że jakość kondycji psychicznej dzieci i młodzieży jest przedmiotem działań podejmowanych przez wiele resortów, w tym resort zdrowia. Może to być przyczyną sporów kompetencyjnych lub powodować częściowe powielanie działań. Nie znaczy to jednak, że działania takie zawsze są bezpodstawne. W mojej opinii, podejmowanie działań przez różne upoważnione instytucje ma ważny walor poznawczy, pod warunkiem dokonania rzetelnej, samodzielnej analizy uzyskanych wyników i obserwacji.

Byłbym wdzięczny za informację, czy w opinii Pana Ministra dotychczasową współpracę Rzeczników Praw Pacjenta szpitali psychiatrycznych, konsultantów krajowych i wojewódzkich w dziedzinie psychiatrii dziecięcej oraz Narodowego Funduszu Zdrowia można ocenić jako kompatybilną i wzajemnie uzupełniającą się.

Jako niepokojące odbieram informację, że nie we wszystkich województwach powołany został konsultant wojewódzki w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży. Za zasadne uważam zbadanie przyczyn tego stanu.

Ponadto wskazuję, że brak wyodrębnienia danych, ilościowych i jakościowych, dotyczących działań podejmowanych w ubiegłych latach w ramach kompetencji przez Rzeczników Praw Pacjenta w placówkach lecznictwa psychiatrycznego dla dzieci i młodzieży, nie pozwala na dokonanie analizy porównawczej, w tym oceny zmian jakości świadczonej opieki. Informację o możliwości dokonywania takich analiz od 2015 roku przyjmuję z aprobatą.

Wyrażam także pogląd, że ocena skali i rodzaju nasilenia zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży w Polsce, powinna być w większym stopniu dokonywana na podstawie wyników badań epidemiologicznych. Ufam, iż dotychczasowe cząstkowe badania jakości opieki psychiatrycznej dzieci i młodzieży, prowadzone przez upoważnione instytucje, przy pomocy różnej metodologii, pozwolą na wypracowanie optymalnego modelu jej sprawowania.

Liczba i rodzaj zgłaszanych nieprawidłowości i uwag, dotyczących jakości świadczeń zdrowotnych na oddziałach psychiatrii dzieci i młodzieży wskazuje, w moim przekonaniu, na zasadność dokonania kontroli we wszystkich oddziałach psychiatrycznych dla dzieci i młodzieży.

W związku z powyższym, w trosce o zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego wszystkim dzieciom wymagającym opieki zdrowotnej w zakresie zdrowia psychicznego, działając na mocy art. 11 ustawy z 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), zwracam się do Pana Ministra z prośbą o odniesienie się do zgłoszonych uwag oraz o ponowne zajęcie stanowiska wobec przedstawionego problemu i ustosunkowanie się do przedłożonej propozycji.

Z wyrazami szacunku
Marek Szlachetka